

אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו

ה

ביאור בדרך אפשר

43 באופן בלתי מוגבל, ההתגלות של אור אין סוף ברוך הוא כפי שהוא בכבודו
44 ובעצמו. האופן בו תהיה ההתגלות האלוקית באדם ובעולם תלוי באופן בו
45 נעשית עבודת ה' של האדם. כאשר האדם מתמסר לעבודת ה' רק עד כדי
46 כמה ששכלו ורגשותיו מחייבים אותו הרי הוא נעשה כלי מוכשר לאופן
47 הראשון שבהתגלות האלוקית, כלומר ההתגלות המצומצמת. האופן השני
48 שבהתגלות האלוקית באה דווקא בכוחה של עבודת האדם בה הוא יוצא
49 מגדרו ומבטל את ישותו ואת מציאותו בפני הקדוש-ברוך-הוא אשר על ידי
50 כך הוא 'עולה' מלמטה ונעשה 'כלי' להתגלותו הבלתי מוגבלת של
51 הקדוש-ברוך-הוא. בכל אחד מאופני ההתגלות האלוקית ישנה מעלה ויתרון.
52 באופן הראשון בו ההתגלות האלוקית מתקבלת בשכלו ורגשותיו של האדם,
53 היתרון הוא בכך שהאדם יכול להפנימה ולקלוט אותה בצורה ה'מתיישבת'
54 בנפשו. באופן השני המעלה היא בכך שהאדם מתחבר ונעשה קשור
55 ל'בלי-גבול' של הבורא. השלימות היא בהתחברות שתי המעלות כאחד, דבר
56 שיתממש בשלימות בגאולה העתידה.
57 התחברות של שני אופני ההתגלות של אור ה' רמוזה בדברי הנביא אודות
58 ירושלים הבנייה לעתיד לבוא 'וְשָׁמַיִם כְּכֶדֶד שָׁמַיִם'. הפסוק מדבר אודות
59 החלונות שיהיו בירושלים הנקראים בשם 'שָׁמַיִם' כיוון שרוכס השמש
60 מאירה. נאמר על כך בגמרא אשר אודות טיבם של חלונות אלה נאמרו שתי
61 דעות בישיבה של מעלה בקרב מלאכי השרת. מלאך מיכאל אומר שחלונות
62 אלה יהיו עשויים מהאבן הנקראת בשם 'שוהם' ומלאך גבריאל אומר שמדובר
63 באבן הנקראת בשם 'שֶׁפֶה', אמר הקדוש-ברוך-הוא 'להווי קָדִין וְקָדִין'
64 (=שיהיה כזה וכזה) כלומר הכרעתו של הקדוש-ברוך-הוא שיתקיימו שתי
65 הדעות יחדיו. מוסבר על כך בלקוטי תורה של אדמו"ר הזקן אשר הוויכוח
66 הוא אודות אופן ההארה של אור ה', הנקרא בשם שמש ה', בגאולה העתידה.
67 שני האבנים שוהם וְשֶׁפֶה הן זמנות ומאירות. ההבדל ביניהם הוא בצורת
68 ההארה שלהן. זכותה ובהירותה של אבן השוהם היא כזו המאירה מעצמה,
69 לעומת אבן שֶׁפֶה אשר איננה מאירה מעצמה אלא היא מחזירה את האור
70 הפוגע בה. האור הבהיר של אבן השוהם מתקבל ונח קרפוח בעינים המביטות
71 בה לעומת האור החוזר של אבן שֶׁפֶה אשר מתנוצץ בברק השֶׁפֶה את העין.
72 הבדל זה משמש כמשל לשני האופנים האמורים בהתגלותו של אור ה' בעולם
73 ובאדם. ההארה היורדת ומאירה מלמעלה ומתקבלת בצורה מיושבת בשכלו
74 ורגשותיו של האדם הרי היא בדוגמת תכונת אבן השוהם. לעומת זאת ההארה
75 שאיננה מאירה מלכתחילה בתוך העולם אלא היא מתנוצצת מתוך עבודתו
76 של האדם, הרי דווקא היא בבחינת בלי גבול אשר לכן היא זו הכרוכה
77 בהתבטלותו המוחלטת של האדם, בדוגמת הברק הנוצץ של אבן הישפה
78 המעורר את התלהבותו של האדם. בגאולה העתידה יהיה קָדִין וְקָדִין.
79 התחברות זו של האדם עם הקדוש-ברוך-הוא רמוזה בפרשתנו, פרשת
80 בחוקתי. הקדוש-ברוך-הוא מבטיח לבני ישראל 'והתהלכתי בתוכם',
81 משמעותה של התלהבותו של הקדוש-ברוך-הוא בינינו היא התגלותו
82 והתחברותו איתנו. המילה 'והתהלכתי' לעומת המילה 'והלכתי' רומזת על
83 הליכה כפולה, הליכה מלמעלה למטה והליכה מלמטה למעלה.
84 בהמשך לכך נאמר 'ואולך אתכם קומימות', לעתיד-לבוא הקדוש-ברוך-

ביאור בדרך אפשר

1 אודות בריאת שמים וארץ נאמר בפרשת בראשית 'אלה תולדות השמים
2 והארץ בהבראם'. בדרך כלל המילה 'תולדות' כתובה בתנ"ך בכתב חסר, ללא
3 האות ו', כלומר 'תולדת'. כאמור, אודות בריאת השמים והארץ התורה
4 משתמשת במילה 'תולדות' בכתב מלא. אומרים על כך חז"ל שהתורה רומזת
5 לכך ש'עולם על מילואו נברא' כלומר הוא נברא באופן מלא, הוא נברא
6 בשלימותו, לא היה חסר בו דבר.
7 ישנו פסוק נוסף שבו מופיעה המילה 'תולדות' בכתב מלא: 'אלה תולדות
8 פרץ'. פרץ הוא בנו של יהודה בנו של יעקב אבינו אשר מזרעו יצא דוד המלך
9 אשר מצאצאיו יבוא מלך המשיח. התורה משתמשת במילה 'תולדות' בכתב
10 מלא על מנת לרמוז לכך שמלך המשיח יביא את הבריאה כולה לשלימות
11 עליונה, שלימות יתירה אף לעומת השלימות שבה נברא העולם בתחילתו.
12 כלומר ישנם שתי דרגות של שלימות. הראשונה זו שלימות הניתנת לעולם
13 מלמעלה, מהבורא, לעומת השנייה שזו שלימות חדשה הבאה מלמטה, על
14 ידי עבודתו של האדם אשר התממשותה של שלימות זו תהיה על ידי מלך
15 המשיח.
16 הסברת משמעותן של שתי שלמויות אלה:
17 כל יצור וכל נברא, בעצם מהותו, הינו בעל גבול ומידה, לעומת הבורא שהוא
18 בלתי בעל גבול.
19 השלימות שבה נברא העולם היא שלימות של 'נברא', שלימות במסגרת
20 הגבול של העולם. כל פרט במציאות קיים במלוא שלימותו, שלימות הטבע.
21 על ידי עבודת האדם מתגלה בעולם שלימות עליונה יותר הקשורה ב'בלי
22 גבול' של הבורא.
23 שלימות זו קשורה במילוי תאוותיו של הבורא אשר עליה אומרים חז"ל 'נְתַאֲנָה
24 הקדוש ברוך הוא להיות לו דירה בתחתונים' כלומר תאוותו היא לְדוּר
25 ולהתגלות דווקא בתוך מציאותם של הנבראים התחתונים.
26 שתי הדרגות של שלימות אשר אמורות להתגלות בעולם כולו הינן משתקפות
27 בשני אופנים בדביקותו של האדם בבורא. על ידי שלימות דביקותו של האדם
28 בבורא מתגלה שלימות זו בעולם כולו.
29 דביקות זו היא בדוגמת חיבור הנוצר בין שני אנשים אשר אחד נמצא בראשו
30 של הר והשני עומד בתחתיתו. חיבור זה יכול להיות בשני אופנים, אופן אחד
31 זה ירידתו של העומד בראש ההר למטה והאופן השני זה עלייתו של התחתון
32 למעלה.
33 ההבדל שבין שני האופנים האמורים הוא בכך שבאופן הראשון האדם העומד
34 למטה נשאר במקומו התחתון, והתגלותו של האדם העליון אליו איננה כפי
35 שהעליון הוא בכל רוממותו אלא היא בהתאם למוגבלותו של התחתון. לעומת
36 זאת באופן השני האדם התחתון יוצא ממקומו, הוא יוצא מגדרו וממגבלותיו
37 ובכך מתחבר עם העליון כפי שהוא בכל רוממותו למעלה.
38 בדומה לכך ישנם שני אופנים בהתגלותו של הבורא אל האדם. אופן אחד
39 הוא ההתגלות של אור ה' היורד מדרגתו העליונה וממקומו הרם ומאיר על
40 האדם, באופן זה אין הקדוש-ברוך-הוא מתגלה כפי שהוא בכל רוממותו
41 הבלתי מוגבלת אלא בהתאם לכוחותיו המוגבלים של האדם, בהתאם למידת
42 יכולתם של שכלו ורגשותיו להכיל. האופן השני הוא ההתגלות של אור ה'